

Реконструкція театру ім. Шота Руставелі в Тбілісі (Грузія)

Будівля театру ім. Шота Руставелі, побудованого в 1901 р. за проектом архітекторів *К.Татищева і П.Шимкевича*, до цих пір є кращою театральною спорудою Тбілісі. Головний фасад театру, орієнтований на проспект Руставелі, вирізняється крупними формами, пишними декоративними мотивами рококо. Особливу значимість будівлі надає тераса другого поверху, що повністю перекриває широкий тротуар і підкреслює вхідні групи. Великий глядацький зал на 800 місць із ложами, порталами, плафоном, оформленим позолоченим орнаментом, ліпними амурами і декоративними малюнками, створює традиційний образ театру, характерний для багатьох європейських країн.

Розташування споруди на надзвичайно складному рельєфі, з великими перепадами відміток, ускладнювала обслуговування сцени. Відсутність площі для монтажу декорацій створювало незручності в ритмічному ладі репертуару, а недостатні габарити майстерень і їх взаємна неув'язка - незручності для робочих сцен.

Капітальна реконструкція театру враховувала дві групи питань. По-перше, необхідно було відновити втрачені орнаментально-стилістичні якості й характерну поліхромію інтер'єрів, а також порушені функціональні зв'язки окремих приміщень, повністю освоювати площі, що були і втратили своє первинне призначення.

Друга група питань передбачала подальший розвиток будівлі у напрямі вул.Дзенеладзе. В цьому випадку необхідно було поряд із якісним поліпшенням планування сценічної частини, змінити образ, який не імітував би старе, але і мав би тематичну спорідненість із загальним колоритом театру.

У цьому відношенні особливу складність становила реставрація великого залу для глядачів. У результаті усунення всього зайвого, стилістично не

обґрунтованого нашарування фактично створений новий інтер'єр, у якому знов підібрані та відтворені ліпні й альфрейні прикраси дістали абсолютно інше звучання, яке відповідає загальній архітектурі.

На головному фасаді відновлена зіпсована обробка, оновлена тераса і реставруються багатоприкрашені металічні ковані ворота з ліхтарями. Виготовлені з твердої породи дерева нові входні двері й вітрини за конфігурацією і декоративною обробкою відрізняються на фасаді та всередині будівлі.

Висувна сцена-арена з розширеною ар'єрценою і новим семиметровим кругом створює добрі умови для експериментальних постановок.

У результаті перекриття внутрішнього дворика були отримані додаткові майданчики, необхідні театру. На першому поверсі запроектовано вестибуль із самостійними службами для почесних гостей.

У новому корпусі допоміжних приміщень, який у плануванні враховує структуру існуючої будівлі й просторово об'єднує розрізнені, випадкові нашарування, створені максимальні зручності акторам, художникам і всьому сценічному персоналу. Тут розмістилися додаткові артистичні вбиральні, репетиційний зал, приміщення для адміністрації, гримерні та костюмерні кімнати.

Фасад нової будівлі прикрашений різноманітними вітражами, що виготовлені з хромованого алюмінію. Навісні виступаючі бетонні панелі, арки, відкриті тераси, ступінчасте розташування об'ємів з урахуванням рельєфу і згідно зі своїм призначенням служать створенню нової зовнішності театру.

Як показує досвід, відновлення театру ім. Шота Руставелі в Тбілісі, гармонійне поєднання реконструктивних та реставраційних робіт на цінних історико-архітектурних об'єктах забезпечує не тільки їх збереження на майбутнє, але й розвиток з урахуванням сучасних функціонально-планувальних і архітектурно-художніх вимог.